

ANY I.

15 DE MAIG DE 1920

NUM. 8.

ENTORN DE LA CREACIÓ D'UNA ESCOLA D'APRENENTS

l'exposar l'organització que, al nostre entendre, s'ha de donar a l'Escola d'aprenents que el CENTRE DE LECTURA té el propòsit de fundar, suposavem que per tractar-se de noves orientacions en aquest ensenyament, donaria lloc al comentari. No ens hem equivocat; però, hem de confessar que el comentari ha sorgit d'allí on menys l'esperavem, essent d'agraïr que el Sr. Pons, en atenta carta al Sr. President del CENTRE—carta que ja coneixen nostres lectors per haver-la publicada aquesta REVISTA en son nombre prop passat—hagi exposat la seva opinió sobre el complex problema dels aprenentatges, puix, el sol fet d'exposar-la, demostra entusiasme i bona voluntat per a la millor solució d'un dels aspectes de la complicada qüestió social. Més com el Sr. Pons no ha interpretat amb prou exactitud el nostre pensament, ens permetem fer aquestes breus aclaracions.

Dupta el Sr. Pons de que en el Taller-escola, en col·laboració amb els patrons i obrers, s'extirpin els antics abusos de que fa menció. No crec que de çò en pugui duptar ningú, puix en el Taller-escola, instal·lat al CENTRE, s'hi donaran les ense-

nyances amb tota serietat i amb el màxim profit per a l'aprenent, i quan aquest assisteixi al taller del patró, ja posseirà determinats coneixements de llur ofici i, per tant, el patró tindrà interès en que faci feina útil i no que perdi el temps en recados etz.; però, per si çò no fos suficient per a convèncer al Sr. Pons, devém fer-li avinent que, en nostra ciutat, aquests abusos de que parla, ja fa temps que es pot dir que no existeixen, a causa de les raonables peticions de les Societats obreres degudament ateses pels patrons.

Considera el Sr. Pons que l'obra que's tracta de portar a terme és excessivament modesta, i, a l'efecte, creu que, nostra ciutat, com altres poblacions que cita, pot aspirar a més. Creiem que, en això, ha sofert el Sr. Pons una petita confusió. Terrassa i Vilanova posseïxen admirables Escoles Industrials, quin pressupost és superior a 80.000 pessetes, on es donen ensenyances durant el dia, i, com es lògic, els obrers no poden assistir-hi, puix, si bé l'Estat al crear-les pensà en ells, s'olvidà de crear beques que els hi facilitessin l'accés; més encara que poguessin assistir-hi, d'aquestes Escoles no en sortirien amb aptitud per a guanyar-se la vida com a obrers manuals, ja que en elles no es dona el diploma de *fadri* u *oficial* sinó el títol de Perit. L'Escola d'Arts i Oficis de Sabadell, tampoc ens pot servir de model, puix aquesta Es-

cola, com l'Elemental del Treball de Barcelona, tendeixen a perfeccionar els obrers, aprenents o fadrins, donant a l'efecte ensenyances nocturnes, complementaries del treball que durant el dia ha realitzat l'operari en el taller del patró, i el Sr. Pons reconeix que l'Escola complementaria, tractant-se d'adolescents, no és convenient. Cap d'aquests tipus d'Escola és aplicable al nostre cas, i si una Escola d'aquestes es tractés de crear, lo que situaria el problema en un altre pla, no fora el CENTRE qui podria fer-ho, puix ni té local, ni l'Estat, ni la Mancomunitat entregarien aquestes ensenyances, que suposen despeses quantioses, a una entitat particular.

No hi ha, avui, que nosaltres sapiguem, cap Taller-escola organitzat tal com preconitzem. Fa pocs dies els periòdics han fet públic que ha sigut aprovat pel Parlament un projecte de llei del Sr. Vincenti, creant una Escola Model d'Aprenents, on s'hi establiran els aprenentatges de fuster, mestredcases, pintor, estucador, manyà, llaurer i vidrier. En aquesta Escola els aprenents hi assistiran 3 cursos de 8 mesos cada un, des de 1.er de setembre fins el 30 de maig, es dir, en total 24 mesos, o sigui 6 més dels que nosaltres proposàrem. Com no coneixem el reglament d'aquesta nova Escola, no podem fer-hi cap comentari; sols, per avui podem fer observar, que la discontinuïtat en el treball, ens sembla una equivocació. Fa molts pocs dies, també, que el Director de la ben organitzada Escola Elemental del Treball de Barcelona, En Rafel Campalans, en una conferència que va donar a l'Escola Nova de Madrid, tractant el mateix tema que ens ocupa, assenyalà la conveniència de que els aprenentatges, en els Tallers-Escola, es fessin restant hores a la *jornada legal* de treball. Çò es també lo que nosaltres havem reco-

manat. En quant a la remuneració de l'aprenent durant el primer any en que tant sols assistirà al Taller-Escola, pot fer-se per mitjà de beques, de poca quantia, per les que serà fàcil, segurament, obtenir subvencions de l'Estat, Mancomunitat, Municipi i entitats particulars. I lo mateix durant el segon any d'aprenentatge, puix, llavors, demés serà retribuit pel patró, com a premi de les hores que assistirà a llur taller.

També el Sr. Pons creu convenient que les conferències per a *perfeccionament tècnic de fadrins* es donguin en el Taller-Escola. Çò, demés de no ésser possible és, donada la forma en que s'expressa, una injustícia. El Taller-Escola no pot, ni és necessari, que posseixi les nombroses màquines dels diferents oficis, com més millor, que s'hi ensenyin. No son, precisament, les màquines lo més difícil d'aprendre a manejar. Aixís, per exemple, no es infinitament més difícil manejar una senzilla llima, que una màquina de foradar o planejar? És, doncs, en els Tallers dels patrons on deuen donar-se aquestes conferències, i tingui la seguretat el Sr. Pons de que en nostra ciutat trobarem tallers suficientment organitzats, no citem noms per raons fàcils de comprendre, on puguin donar-se aquestes lliçons per a *fadrins*. Nosaltres hem vist al Mestre manyà de l'Escola Industrial de Vilanova, fer vertaderes filigranes en un senzill torn, treballs que manyans experts en llur ofici, no haurien sigut capassos d'executar.

Insistim, doncs, en lo que havíem exposat: El Taller-Escola deu concretar-se a iniciar als alumnes en llur ofici; a donar-los'hi educació e instrucció teòrica per a que puguin fer els treballs racionalment, perfeccionant-los i abandonant, sempre que puguin i llur capacitat els hi permeti, normes rutinaries.

JOSEP CAIXÉS GILABERT.

